

Nyhetsbrev fra vannområdekoordinator – høst og vinter 2023

Hei alle sammen, her kommer et nytt brev med stort og smått som har skjedd siden sist.

Møte i vannområdeutvalget

Vannområdeutvalget (VOU) består av ordførerne i alle kommunene i vannområdet, samt en representant for fylkeskommunen. 1. desember var det igjen tid for møte i vannområdeutvalget, men denne gangen ble møtet avholdt digitalt på Teams. Siden sist møte i VOU er det blitt avholdt kommunevalg og fylkestingsvalg, og dermed var det også nye ansikter på møtet; ordfører i Hol kommune; Sigrid Simensen Ilsøy, ordfører i Nesbyen kommune; Anne Kari Eriksen og ordfører i Krødsherad kommune; Andreas Kagiavas Torp. Hanne Haatuft ble oppnevnt som representant fra Buskerud fylkeskommune 13.12.2023, med Morten Langfeldt som vara.

Første punkt på møtet var valg av leder og nestleder for den kommende perioden. Ordfører i Nesbyen kommune, Anne Kari Eriksen, ble valgt som ny leder. Ny nestleder ble ordfører i Krødsherad kommune, Andreas Kagiavas Torp. Vi vil med det samme takke tidligere ordfører i Krødsherad kommune, Knut Martin Glesne, for jobben han har gjort som leder av VOU i forrige periode, og ordfører i Ål kommune, Solveig Vestenfor for jobben hun har gjort som nestleder.

Videre ble budsjett for 2024 vedtatt, og vannområdekoordinator fikk tid til å informere om overvåkningsresultatene for 2023, og status for ulike prosjekter vannområdet arbeider med.

Fra møtet i vannområdeutvalget 1. desember 2023. Skjermdump fra Teams. Foto: E. Blixhavn

Hva skjer med Viken og Innlandet vannregion?

I forbindelse med oppsplittingen av Viken fylke er det blitt sendt på høring et forslag om å gå tilbake til de tidligere vannregionene, det vil si at Vassområde Hallingdal igjen blir del av Vest-Viken vannregion, sammen med resten av Buskerud og deler av Vestfold. Og at Buskerud fylkeskommune igjen blir vannregionmyndighet. Departementet har foreløpig ikke konkludert i saken, og vi venter i spenning.

Innsjø- og vassdragsundersøkelser i 2023

Hvert år gjennomfører vannområdet et tiltaksorientert overvåkningsprogram, dels for å skaffe kunnskap om økologisk tilstand i vann og elver der vi ikke har kunnskap fra før, eller svært gamle data. Andre steder gjør vi grundigere undersøkelser, såkalte problemkartlegginger, der vi har fått kunnskap om forringet økologisk tilstand, men ikke kjenner årsaken.

Eg arbeider for
vassmiljøet i Hallingdal

Vi gjør ulike typer undersøkelser, for eksempel velger vi ut en eller flere innsjøer for en grundigere kunnskapsinnhenting, der vi seks ganger i løpet av den isfrie sesongen ror utpå innsjøens største dyp, og tar en blandprøve med vannhenter fra 1, 2 og 3 meters dyp. Denne vannprøven fordeles på ulike flasker, en til analyse av vannkjemi, for eksempel for å bestemme nivåene av fosfor og nitrogen, en flaske til bestemmelse av konsentrasjonen av klorofyll a (som da er et mål på planteplankton tettheten i prøven) og en liten flaske med vann blir tilsatt et fikseringsmiddel for at en algeekspert senere skal kunne artsidentifisere de ulike algeartene i prøven. Da er man på jakt etter indikatorarter som kan si noe om tilstanden i vannet, fordi en slik indikatorart har veldig spesifikke krav til levemiljø. For eksempel at arten man fant kun trives ved høye nivåer av fosfor, altså næringsrike forhold.

I år ble denne undersøkelsen gjort i Storevatnet i Hemsedal, med resultatet god økologisk tilstand når man ser på algeartene, men forhøyede fosfornivåer gjør at den samlede vurderingen av den økologiske tilstanden bli moderat.

Mange lurer sikkert på om vi kunne se resultatene av «Hans» i målingene våre. Vi hadde ikke prøvetaking i de første ukene etter «Hans», men vi kan se at mange steder har prøvene fra begynnelsen av september og også prøvene fra begynnelsen av oktober, vesentlig forhøyede nivåer av TOC (totalt organisk karbon) og forhøyede fargetall. Dette rimer jo også godt med at det kom mye vann som vasket ut humus i terrenget, og som ga «brunt» vann, og at dette var endringer som holdt seg over tid.

Generelt finner vi flere og flere innsjøer i fjellområder med forhøyede fosfornivåer. Det er ikke kjent hva dette skyldes. Noen gladmeldinger er det også innimellom; årets undersøkelse av begroingsalger i Hellinggrøve i Ål kommune viste god økologisk tilstand, og dermed forbedring fra undersøkelsene i 2021. Denne elva får nå en samlet vurdering «god økologisk tilstand», men det blir viktig å følge opp elva med nye undersøkelser om noen år for å se at tilstanden ikke forverrer seg igjen.

Ny samlerapport for Hallingdalsovervåkninga 2018-2023

Forrige samlerapport for Hallingdalsovervåkninga (altså kommunenes egen overvåkning av vannet opp- og nedstrøms renseanlegg, samt utvalgte andre overvåkningspunkter) dekket perioden 2015-2018, og en ny rapport skal utarbeides i løpet av første halvdel av 2024. Denne gangen skal også de historiske trendene for fosfor og nitrogen illustreres for en del av stasjonene. De eldste dataene vi har i Hallingdalsovervåkninga er fra 1978, men mer kontinuerlige data har vi fra 1998 og utover.

Forslag til revidert begroingsalgeindeks

Vassområde Hallingdal har faktisk i gang et FoU-prosjekt (Forskning og utvikling). Vi har erfart at indeksen som brukes til å si noe om den økologiske tilstanden i elver og bekker ved å studere begroingsalger («grønske»

på steiner), ofte bommer og gir bedre tilstand enn påvirkningsbildet tilsier. Vi har søkt og fått støtte fra Viken fylkeskommune til et prosjekt der Norconsult skal utarbeide forslag til en revidert begroingsalgeindeks, og dette arbeidet er nå ferdig. Den reviderte indeksen har fått navnet SIPA (Slektsbasert Indeks for Påvekstalger), og skal oversendes til direktoratsgruppa for arbeidet med vanndirektivet med henstilling om at den skal inkuderes i vannforskriftens overvåkningsveileder.

Skolefond 2024

Vannområdeutvalget har avsatt 30.000 til vannområdets skolefond for 2024. Søknadsfrist er 1. mars, og om det er penger igjen behandles søknader fortløpende etter denne datoen. [Her](#) kan du lese mer om skolefondet og hvordan du søker om støtte.

Nytt liv i nettsidene

Nettsidene til vannområdet finner du [her](#), og de er nå oppdatert med nye medlemmer i vannområdeutvalget, referater og møtepapirer, og forslaget til ny begroingsalgeindeks finnes under «interne rapporter».

Faggruppe Økologi

Faggruppe økologi består av miljørådgivere i de ulike kommunene i vannområdet, og er et faglig forum for å blant annet diskutere resultater av årets overvåkningsprogram, planlegge neste års overvåkning og et forum for å ta opp ulike faglige problemstillinger. Faggruppe økologi hadde årets siste møte på Gol 15. desember, og tok blant annet et dypdykk i årets overvåkningsresultater.

Møte i faggruppe økologi 15. desember 2023. Foto: E. M. Blixhavn

Avslutningsvis vil jeg takke for meg, etter snart fire år skal jeg slutte i stillingen som vannområdekoordinator ved nyttår. Min etterfølger er Solveig Marie Ryhaug, som også arbeider som saksbehandler på spredt avløp på felleskontoret for spredt avløp (KAV) på Torpomoen. Solveig har tidligere hatt stillingen som vannområdekoordinator for Glomma – Fjellregionen i Folldal. Lykke til, Solveig!

Elin Blixhavn

God jul og godt nytt år!